

Oppdragsrapport nr. 8-2010

Sara Almgren

Kravspesifikasjon for innkjøp av klær til enslige mindreårige asylsøkere

SIFO

Tittel Kravspesifikasjon for innkjøp av klær til enslige mindreårige asylsøkere	Antall sider 16	Dato 17.6.2010
Forfatter Sara Almgren	Prosjektnummer 21-2008-07	Faglig ansvarlig sign.
Oppdragsgiver Utlendingsdirektoratet (UDI), Enhet for enslige mindreårige asylsøkere (EEMA)		
Sammendrag Denne rapporten er et tillegg til SIFOs Oppdragsrapport nr. 2 - 2006, "Kravspesifikasjon for innkjøp av klær til asylsøkere". Rapporten inneholder forslag til kravspesifikasjon for innkjøp av seks nye plagg til klespakken for enslige mindreårige asylsøkere. I forslaget inngår også en oppdatert kravspesifikasjon for joggesko til ungdom.		
Stikkord Kvalitetskrav til klær, offentlig innkjøp		

Kravspesifikasjon for innkjøp av klær til enslige mindreårige asylsøkere

av

Sara Almgren

2010

STATENS INSTITUTT FOR FORBRUKSFORSKNING
postboks 4682 Nydalen, 0405 Oslo

Forord

På oppdrag av Utlendingsdirektoratet (UDI), har SIFO utarbeidet et forslag til kravspesifisering for seks nye plagg, samt en oppdatert kravspesifisering for joggesko, til en klespakke for enslige mindreårige asylsøkere. Fra oppdragsgiver mottok SIFO et notat med en kort beskrivelse av klesplaggene. Notatet, som finnes vedlagt, og SIFOs oppdragsrapport nr. 2-2006 ligger til grunn for forslaget til kravspesifisering som presenteres i denne rapporten.

Innhold

Forord.....	5
Innhold	7
Kravspesifikasjon for klær til enslige mindreårige asylsøkere	9
Vedlegg	15

Kravspesifikasjon for klær til enslige mindreårige asylsøkere

Denne rapporten er et tillegg til SIFOs Oppdragsrapport nr. 2-2006, "Kravspesifikasjon for innkjøp av klær til asylsøkere". Rapporten inneholder et forslag til kravspesifikasjon for seks nye plagg til klespakken for enslige mindreårige asylsøkere. I forslaget inngår også en oppdatert kravspesifikasjon for joggesko til ungdom. Joggesko til ungdom er spesielt utsatte for slitasje på grunn av høyere aktivitetsnivå blant ungdommer enn blant voksne.

Nedenfor finnes en kort del med oppdateringer av generelle krav fra Oppdragsrapport nr. 2-2006. Deretter følger kvalitetskrav med spesifikke krav til de nye plaggene og oppdaterte krav til joggesko.

Generelle krav - oppdatering

Alle produktene må tilfredsstille kravene til gjeldende regelverk i Norge. Et sammendrag av gjeldende forskrifter og standarder for tekstiler og sko finnes i Oppdragsrapport nr. 2-2006. Siden rapporten ble skrevet har det tilkommet noen endringer i Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften). Endringene er av interesse siden de får konsekvenser for det som er angitt i Oppdragsrapport 2-2006. Selv om alle endringene ikke påvirker kravene til klespakken for enslige mindreårige asylsøkere, kan de ha betydning for produkter som inngår i klespakkene for spedbarn, for barn og ungdom eller for voksne.

Endringer i Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften) FOR 2004-06-01 nr 922

Endret ved forskrifter 22 sep 2005 nr. 1073, 9 des 2007 nr. 1788 (i kraft 1 april 2008):

§ 2-20. *Bromerte flammehemmere*

"Det er forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette og bruke stoff og stoffblandinger som inneholder 0,1 vektprosent eller mer av følgende stoff:

<i>Navn</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Formel</i>
a) Penta-bromdifenyleter	32534-81-9	$C_{12} H_5 Br_5 O$
b) Okta-bromodifenyleter	32536-52-0	$C_{12} H_2 Br_8 O$
c) Dekka-bromodifenyleter	1163-19-5	$C_{12} BR_{10} O$

Det er også forbudt å produsere, importere, eksportere og omsette produkter eller flammehemmende deler av produkter som inneholder 0,1 vektprosent eller mer av et av disse stoffene.

Inntil 31. mars 2006 gjelder ikke forbudet penta-bromidfenyleter i evakueringsutstyr i fly.

For deka-bromodifenyleter gjelder ikke forbudene når stoffer er benyttet i:

- a) kjøretøy som er godkjent etter den til enhver tid gjeldende forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr
- b) fartøy registrert i Luftfartøyregisteret etter lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart
- c) fartøy registrert i skipsregisteret etter lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten eller Norsk internasjonalt skipsregister etter lov 12. juni 1987 nr. 48 om norsk internasjonalt skipsregister eller
- d) rullende materiell til bruk på jernbane, herunder sporvei, tunnelbane, forstadsbane og lignende sporbundet transportmiddel.

For elektriske og elektroniske produkter som er omfattet av § 3-17, reguleres deka-bromodifenyleter av § 3-18.”

Tilføyd ved forskrift 21 mars 2007 nr. 414:

§ 2-23. PFOS og PFOS-relaterte forbindelser i tekstiler, impregneringsmidler og brannskum

”Det er forbudt å produsere, importere, eksportere og omsette impregneringsmidler som inneholder 0,005 vektprosent eller mer PFOS eller PFOS-relaterte forbindelser.

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette eller bruke brannskum som inneholder 0,005 vektprosent eller mer PFOS eller PFOS-relaterte forbindelser. Det er også forbudt å ha brannslukkeanlegg med skum som inneholder 0,005 vektprosent eller mer PFOS eller PFOS-relaterte forbindelser.

Brannskum som inneholder 0,005 vektprosent eller mer PFOS eller PFOS-relaterte forbindelser skal leveres til godkjent mottak for destruksjon.

Fra 1. juli 2007 er det forbudt å produsere, importere, eksportere og omsette tekstiler eller andre belagte materialer hvis mengden PFOS eller PFOS-relaterte forbindelser er lik eller høyere 1 mikrogram pr. kvadratmeter.

Med PFOS og PFOS-relaterte forbindelser menes i denne paragrafen perfluoroktanylsulfonater med kjemisk formel $C_8 F_{17} SO_2 X$ ($X = OH$, metallsalt, halogenid, amid og andre derivater inkludert polymerer).”

Endret ved forskrift 15 des 2006 nr. 1468 (i kraft 1 jan 2007):

§ 3-12. Ftalater i leketøy og en del sped- og småbarnsprodukter til barn under 36 måneder

”Det er forbudt å produsere, omsette, importere eller eksportere leketøy for barn og småbarnsprodukter, som inneholder følgende ftalater:

Di(2-ethylheksyl)ftalat (DEHP)	CAS nr. 117-81-7
Dibutylftalat (DBP)	CAS nr. 84-74-2
Butylbenzylftalat (BBP)	CAS nr. 85-68-7

Det er forbudt å produsere, omsette, importere eller eksportere leketøy for barn og småbarnsprodukter som det er påregnelig at barn vil suge eller tygge på, og som inneholder følgende ftalater:

Diisononylftalat (DINP)	CAS nr. 28553-12-0 og 68515-48-0
Diisodecylftalat (DIDP)	CAS nr. 26761-40-0 og 68515-49-1
Di-n-oktylftalat (DNOP)	CAS nr. 117-84-0

Forbudene i første og andre ledd gjelder dersom konsentrasjonen av ftalatene i den eller delene av produktet som er myknet er over 0,1 vektprosent.”

Kvalitetskrav

For generelle kvalitetskrav til de nye tekstilplaggene (unntatt joggesko) henvises til tabell 2 i SIFOs Oppdragsrapport 2-2006.

Tabell 3 i denne rapport angir spesifikke kvalitetskrav til de nye plaggene og tabell 4 angir oppdaterte krav til joggesko.

Klesplagg

Stil og størrelser på plaggene skal være tilpasset ungdom fra cirka 15 års alder opp til 18 år. Bukser er angitt i tomestørrelser og øvrige plagg i størrelser mellom XS og XL. Dersom andre størrelsesskalaer brukes, må størrelsene ha like stor variasjon og tilsvare tomestørrelsene eller XS-XL i skala. Tabeller 1 og 2 angir størrelsesskala for voksne kvinner og menn. For klær til ungdom brukes samme størrelsesskala som for voksne.

Med henvisning til vedlagt notat fra UDI er det ønsket at skjjerf og genser ikke skal være i ull. Ull har mange gode egenskaper, for eksempel god isolasjonsevne mot både varme og kulde selv når den er våt. SIFO mener derfor at det er synd at muligheten for å bruke ull i plaggene utgår. Etter diskusjon med oppdragsgiver ble det besluttet at ull kan inngå i plaggene, så lenge kravet til vaskbarhet på 40 °C er oppfylt.

Tabell 1: Størrelsesskala for klær for voksne, kvinner (dimensjoner angitt i cm)

Bryst	68 ←	72	76	80	84	88	92	96	100	104	110	116	122	128	134	140 →
Størrelse	←XXS		XS		S		M		L		XL		XXL		3XL→	
Skala	66-74		74-82		82-90		90-98		98-106		107-119		119-131		131-143	

Tabell 2: Størrelsesskala for klær for voksne, menn (dimensjoner angitt i cm)

Bryst	72 ←	76	80	84	88	92	96	100	104	108	112	116	120	126	132	138 →
Størrelse	←XXS		XS		S		M		L		XL		XXL		3XL→	
Skala	70-78		78-86		86-94		94-102		102-110		110-118		118-129		129-141	

Tabell 3: Krav til nye plagg for enslige mindreårige asylsøkere, ungdom 15-18 år

Produkt	Størrelser	Beskrivelse	Materialer	Kvalitetskrav
Truse/boxer	XS-XL*	Enkel modell for henholdsvis jenter og gutter.	Strikket, 100 % bomull.	Må kunne vaskes på 60°C og tåle tørketromling.
Polvotter	XS-XL*	Vannavvisende votter med fôr, for vinterbruk. Vrangbord i åpningen (evt. justerbar med borrelås). Assorterte farger.	Vevet ytterstoff. Ull/polyester fôr (evt. blandet med olefin, type Thinsulate eller tilsvarende).	Må kunne vaskes på 40°C <i>Vannavvisende:</i> spraytest min.3 når testet iht. EN 24920 Tykkelse min. 2 mm (testes iht. NS-EN ISO 5084).
Friluftsdress, vinter – bukse + jakke	XS-XL*	Vinterjakke med hette, opphengingshempe, minst 2 lommer og en solid glidelås foran. Justerbar åpning nederst. Bukser med seler. Benkant kan strammes med borrelås eller knapping. Reflekser♦ på begge plaggene. Fargene kan variere men skal være moderne og kjønnsnøytrale.	Vattert jakke og bukse med glatt fôr, i hensiktsmessig fiberblanding.	Må kunne vaskes på 40°C <i>Vindavvisende:</i> luftgjennomgang maks. 20 mm/s når testet ved 100 Pa undertrykk iht. NS-ISO 9237 <i>Vannavvisende:</i> spraytest min.3 når testet iht. EN 24920 Tykkelse min. 3 mm (testes iht. NS-EN ISO 5084)
Skjerf	Lengde: cirka 175 cm	Skjerf for bruk under vinterhalvåret. Skal ikke klø. Fargene kan variere men skal være moderne og kjønnsnøytrale.	Strikket/fleece i hensiktsmessig fiberblanding, ull og/eller syntetisk.	Må kunne vaskes på 40°C, normal vask.
Bukser	Tomme størrelser, midjemål. Jenter: 26-34 Gutter: 28-36	Olabukser til hverdagsbruk. Enkel og moderne modell i nøytrale farger (blå eller sort), med passform for henholdsvis jenter og gutter. Varierende lengdemål, 28-34 for jenter, 30-36 for gutter.	Minst 95 % bomull. Vevet.	Må kunne vaskes på 60°C og tåle tørketromling. Tykkelse ca 0,8-1,0 mm (testes iht. NS-EN ISO 5084)
Genser	XS-XL*	Varm genser for vinterbruk, både inne og til aktivitet ute. Fargene kan variere men skal være moderne og kjønnsnøytrale.	Strikket/fleece i hensiktsmessig fiberblanding, ull og/eller syntetisk.	Må kunne vaskes på 40°C, normal vask. Tykkelse 2-6 mm (testes iht. NS-EN ISO 5084)

* Flere størrelser kan være slått sammen en så lenge hele størrelsesskalaen er ivaretatt.

♦ Reflekser skal være diskrete i størrelsen og plassert slik at de er synlig både foran og bak.

Joggesko

Størrelser skal helst være angitt i Europeiske mål slik at fotlengden passer til størrelsen angitt i tabell 5. Dersom andre nummereringer brukes, må størrelsene ha like stor variasjon og tilsvare de europeiske størrelsene i skala.

Tabell 4: Krav til joggesko for enslige mindreårige asylsøkere, ungdom 15-18 år

Produkt	Størrelser	Beskrivelse	Materiale	Kvalitetskrav
Joggesko	34-47	Jogge-/treningssko beregnet for utendørs og innendørs bruk på et høyt aktivitetsnivå. Sålen skal ha tilstrekkelig tykkelse for å gi god skokomfort, fotbuestøtte og demping. Hælkappen skal gi god støtte til foten og ikke deformeres etter en tids bruk. Kjønnsnøytral design og alminnelig, moderne utseende.	Såle: gummimateriale. Alle typer anerkjente overdelmaterialer til joggesko kan benyttes.	Nålearbeidet skal være pent utført og alle deler rett sammensatt (ingen limflekker, løse trådender o.l.) Sålen skal være godt festet til resten av skoen. <i>Sålens heftfasthet:</i> min 4,0 N/mm når testet iht. NS-EN ISO 17708. Skoen skal holde for daglig bruk i ett år. Sålen skal ikke sette merker på gulv.

Tabell 5: Skostørrelser. Lengde av foten sammenliknet mot ulike måleskjema

Fot lengde i mm	Europa	USA		UK
		Menn	Kvinner	
100 - 106	17	2½	4	2
107 - 112	18	3	4½	2½
113 - 119	19	4	5½	3½
120 - 126	20	4½	6	4
127 - 132	21	5½	7	5
133 - 139	22	6	7½	6½
140 - 146	23	7	8½	6
147 - 152	24	8	9½	7½
153 - 159	25	8½	10	8
160 - 166	26	9½	11	9
167 - 172	27	10	11½	9½
173 - 179	28	11	12½	10½
180 - 186	29	12	13 eller ½	11½
187 - 192	30	12½	1	12
193 - 199	31	13	2	12½
200 - 206	32	1	2½	½
207 - 212	33	2	3½	1½
213 - 219	34	2½	4	2
220 - 226	35	3½	5	3
227 - 232	36	4½	6	4
233 - 239	37	5	6½	4½
240 - 246	38	6	7½	5½
247 - 252	39	6½	8	6
253 - 259	40	7½	9	7
260 - 266	41	8	9½	7½
267 - 272	42	9	10½	8½
273 - 279	43	10	11½	9½
280 - 286	44	10½	12	10
287 - 292	45	11½	13	11
293 - 299	46	12	13½	11½
300 - 306	47	13	14½	12½
307 - 312	48	13½	15	13
313 - 319	49	14½	16	14
320 - 326	50	15½	17	15
327 - 332	51	16	17½	15½
333 - 339	52	17	18½	16½

Vedlegg

Følgende opplysninger er hentet fra et notat vedlagt i en e-post, mottatt 5.mai 2010.

TIL	DATE
Sara Almgren, SIFO	05. 05. 2010
FRA	
Stig Molvik	
OVERSKRIFT	
Beskrivelse av klesplagg for utarbeidelse av kravspesifikasjon	

Dette er kommentarer til bruksområde for plagg som skal inngå i klespakke til enslige mindreårige asylsøkere og som trenger ny kravspesifikasjon.

Generell kommentar:

Klespakken vil bli gitt ut til asylsøkere som har oppgitt at de er enslige mindreårige og som er under Utlendingsdirektoratets ansvar. Det vil si barn mellom 15 og 18 år.

Enslige mindreårige asylsøkere i norske mottak har et høyt aktivitetsnivå som setter ekstra krav til kvalitet og holdbarhet for klærne. Endringene i klespakken er ment å ivareta dette hensynet, samt hensyn til hygiene.

Hovedtyngden av nye klær er klær ment for vinteraktiviteter, som i dag ikke inngår i klespakken.

Joggesko

Joggesko er beskrevet i dagens kravspesifikasjon. Imidlertid viser det seg at skoene blir fort utslitt av ungdom som får disse utlevert. Skoene brukes til å løpe, klatre, spille fotball, basket og andre aktiviteter i tillegg til vanlig bruk. Spesielt er det nevnt av mottaksansatte at det virker som at sålen løsner fra resten av skoen.

Det ikke kommet inn klager av betydning fra mottak for voksne asylsøkere på skoene, noe som underbygger at det er aktivitetsnivået blant ungdommene som gjør at skoen blir fort slitt.

Bukser

Enkle olabukser ment til hverdagsbruk. Gjerne i mykt, ikke for grovt stoff.

Truse

En enkel og alminnelig truse for henholdsvis jenter og for gutter.

Polvotter

Dette er votter ment til å bruke ute i aktiviteter på vinterstid og må tåle snø og kulde. Tilsvarende votter i kravspesifikasjon for produkter for barn og ungdommer, tilpasset i størrelse og stil til eldre ungdommer.

Friluftsdress, vinter – bukse+jakke

Dress for å være ute i på vinterstid, som både bør være egnet for å ake i, skigåing og lignende. Tilsvarende vinterdress i kravspesifikasjon for barn og ungdom, tilpasset i størrelse og stil for eldre ungdommer.

Skjerf

Ordinær skjerf som beskytter og varmer hals og som er enkelt å rengjøre og vedlikeholde. Ikke ull.

Genser

En varm genser for vinteren, både til innebruk og til aktivitetsbruk, som er enkel å rengjøre og vedlikeholde. Ikke ull.